

SAMOEVALVACIJSKO POROČILO ZA ŠOLSKO LETO 2024/2025

NACIONALNO PREVERJANJE ZNANJA

Vodja samoevalvacije: **Anja Urek**

Ravnateljica: **Vesna Bogovič**

Artiče, september 2025

Kazalo vsebine

1. VLOGA SAMOEVALVACIJE	2
1.1. Oblikovanje samoevalvacijske skupine	2
1.2. Določitev prednostnega področja	2
1.3. Opredelitev namena in ciljev samoevalvacije	2
Namen prednostnega področja	2
Cilji prednostnega področja	3
Za učence (in starše)	3
Za učitelje	3
Za šole	3
Za sistem na nacionalni ravni (strokovne institucije)	4
2. NAČRTOVANJE, IZVEDBA IN SPREMLJAVA DOSEGANJA ZASTAVLJENIH CILJEV	4
Načrtovanje	4
Izvedba	4
Spremljava doseganja zastavljenih ciljev	5
3. REZULTATI SAMOEVALVACIJE ANALIZA PODATKOV	6
3.1. Doseganje načrtovanih ciljev	6
3.2. Primerjava z rezultati na ravni države Republike Slovenije	6
4. USMERITVE IN PREDLOGI ZA IZBOLJŠANJE	7
5. ZAKLJUČEK	8

1. VLOGA SAMOEVALVACIJE

Samoevalvacija je strokovni postopek samoocenjevanja, s pomočjo katerega vzgojno-izobraževalne organizacije načrtno in sistematično pridobivajo podatke o kakovosti svojega dela. V obstoječem šolskem sistemu Slovenije je nacionalno preverjanje znanja (NPZ) pomemben element pri ugotavljanju in zagotavljanju kakovosti šolskega dela.

1.1. Oblikovanje samoevalvacijske skupine

Samoevalvacijsko skupino na OŠ Artiče sestavljajo posamezni strokovni delavci, ki v procesnem obdobju timsko načrtujejo, oblikujejo, se izobražujejo; s tem nadgrajujejo svoje znanje in izkušnje. Za kvalitetno opravljeno delo je pomembno timsko delo ter podpora na kolektivni ravni zavoda. Strokovni delavci, vključeni v načrtovanje samoevalvacijskega načrta v šolskem letu 2024/2025 so bili Lucija Kevo, Mira Vogrin, Sabina Košir, Sonja Volk, Andraž Zaplotnik, Mateja Kvartuh, Aljaž Leskovar in Anja Urek.

1.2. Določitev prednostnega področja

Prednostno področje, ki smo si ga zastavili v letu 2024/2025 je izvedba NPZ. Glavni smisel teh preizkusov je izboljšanje kakovosti učenja in poučevanja, s tem pa tudi zagotavljanje kakovostnejšega znanja in zmožnosti naših učencev in učenk.

1.3. Opredelitev namena in ciljev samoevalvacije

Namen prednostnega področja

Temeljni namen NPZ-ja je, da vsi skupaj – učenke in učenci s starši, učitelji, ravnatelji in drugi strokovni delavci šole, pa tudi na ravni celotnega sistema vzgoje in izobraževanja – preverimo, kako uspešni smo pri doseganju ciljev in standardov znanja, določenih z učnimi načrti, in na tej podlagi ustrezno načrtujemo nadaljnje vzgojno-izobraževalno delo.

Dosežek posameznega učenca pri NPZ-ju; učencu, njegovim staršem in tudi učiteljem omogoča predvsem dodatno informacijo, na podlagi katere lahko bolje spremljajo šolsko delo (na primer katere vsebine učnega načrta obvlada slabše, katera so njegova močna področja glede na vsebino vsakoletnega preizkusa in v primerjavi z vrstniki v državi).

Dosežek učenca pri NPZ-ju ima formativno funkcijo in ne vpliva na zaključno oceno, ki jo ima učenec pri pouku določenega predmeta, niti na uspešen zaključek osnovne šole. Prav tako dosežki NPZ niso namenjeni temu, da bi le na podlagi dosežkov učencev pri NPZ-ju celostno ocenjevali kakovost dela posamezne šole, ravnatelja ali posameznega učitelja.

Dosežki učencev v 9. razredu pri nacionalnem preverjanju znanja se lahko uporabijo kot eno od meril za izbiro kandidatov v primeru omejitve vpisa v programe srednješolskega izobraževanja.

Na podlagi navedenega je pomembno, da se dosežki učencev pri NPZ-ju na šoli analizirajo, da strokovni delavci šole skupaj s starši in učenci razmislijo o uspešnosti učencev pri posamezni nalogi, se pogovorijo o njihovem načinu reševanja posamezne naloge, o napredku posameznega učenca in na tej podlagi načrtujejo nadaljnje učenje.

Skladno z veljavno zakonodajo - Zakonom o osnovni šoli je pomembno izpostaviti, da se dosežki učenca in državna povprečja pri nacionalnem preverjanju znanja, izraženi v odstotnih točkah, za učence 3. in 6. razreda zapišejo v obvestilo o dosežkih pri nacionalnem preverjanju znanja, za učence 9. razreda pa v zaključno spričevalo. Podatki in analize o dosežkih nacionalnega preverjanja znanja se ne smejo uporabiti za razvrščanje šol.

Cilji prednostnega področja

Informacija o uspehu učenca na NPZ je namenjena učencem in njihovim staršem, učiteljem, šolam in sistemu na nacionalni ravni. Glede na te skupine uporabnikov lahko cilje nacionalnega preverjanja znanja zapišemo podrobneje.

Za učence (in starše)

Učenci skozi nacionalno preverjanje znanja pridobijo dodatno informacijo o svojem doseženem znanju v nekem obdobju oziroma ob koncu osnovne šole. Tisto, kar so dosegli pod enakimi pogoji kakor njihovi vrstniki, jim omogoča kritično ovrednotenje lastnega dela.

Za učitelje

Z dosežki učencev na nacionalnem preverjanju znanja pridobijo učitelji dodatne informacije o znanju svojih učencev in o njihovem doseganju standardov iz učnih načrtov. Ob strokovni analizi nalog in dosežkov svojih učencev lahko učitelji kritično ovrednotijo svoje poučevanje in usklajujejo svoje kriterije vrednotenja znanja s kriteriji drugih učiteljev. Seznanjanje z nalogami na nacionalnem preverjanju znanja in z njihovim umeščanjem v učne načrte jim pomaga pri uporabi učnih načrtov in pri preverjanju doseganja standardov pri njihovem delu v razredu.

Za šole

S strokovno analizo dosežkov učencev in s primerjavo s povprečnimi dosežki okolja pridobijo šole informacijo, ki pomaga ovrednotiti kakovost njihovega dela. Ugotavljajo lahko razloge za

odstopanja od zastavljenih ciljev in poiščejo morebitne možnosti za izboljšanja. Dosežki na nacionalnem preverjanju znanja so pomemben element pri načrtovanju razvoja šole, pri oblikovanju načrta izobraževanja učiteljev in dela v strokovnih aktivih.

Za sistem na nacionalni ravni (strokovne institucije)

Informacije o dosežkih na NPZ se uporabljajo tudi kot podlaga za sprejemanje odločitev o razvoju izobraževalnega sistema na nacionalni ravni. Nacionalno preverjanje znanja sistemu zagotavlja informacije o doseganju standardov v učnih načrtih, to omogoča evalvacijo dosežkov učencev, po drugi strani pa tudi evalvacijo učnih načrtov in kakovosti izobraževanja na nacionalni ravni. Te informacije so zato pomemben element pri svetovanju in izobraževanju učiteljev in pri razvoju učnih načrtov.

2. NAČRTOVANJE, IZVEDBA IN SPREMLJAVA DOSEGANJA ZASTAVLJENIH CILJEV

Načrtovanje

Določili smo prednostna področja pri predmetih iz katerih se je preverjalo znanje na naši šoli:

- **slovenščina:** velik poudarek je bil na branju z razumevanjem različnih besedil, iskanju pomena besednih zvez in neznanih pojmov preko iskanja spletnih priročnikov, razvijanje kritičnega mišljenja. Književnost in jezik sta bila obravnavana strjeno.
- **matematika:** osredinjenost pouka je bila na reševanju besedilnih nalog, ki so vsebovale ustrezne problemske situacije, ki so v učencih vzbudile zanimanje za reševanje, povezovanje in nadgradnja znanja z že usvojenim znanjem.
- **tuji jezik angleščina:** reševanje nalog bralnega razumevanja z različnimi vrstami besedil (članki, leposlovje, pesmi...) ter pisnega sporočanja s poudarkom s primeri iz višjih taksonomskih ravni ter poudarek na rabi besedišča v sobesedilu.
- **biologija:** reševanje nalog iz NPZ prejšnjih let. Utrjevanje in preverjanje krajših učnih sklopov - medsebojna pomoč učencev pri utrjevanju učne snovi. Poučevanje z uporabo primarnih ali sekundarnih virov.

Izvedba

Izvajanje spremljanja in pripravljanja učencev na NPZ je potekalo skozi vse šolsko leto. Priprava učencev je potekala v okviru rednega pouka na način skupnega (učitelj in učenec) spremljanja, kontroliranja in usmerjanja razvoja učenja posameznika. Da bi izboljšali učni učinek v procesu učenja in da bi bila sodba o vrednosti naučenega ob koncu učenja čim bolj

korektna, so se učenci ob nalogah morali sami ovrednotiti ali kritično pristopiti k reševanju ali pojasnjevanju posamezne naloge. V šolskem letu smo izvedli številne medpredmetne povezave, ki so učence spodbujale k razvijanju sporazumevalne zmožnosti, kritičnega mišljenja, povzemanja in povezovanja, analiziranja in vrednotenja.

Nacionalno preverjanje znanja v 3., 6. in 9. razredu je potekalo v skladu z izvedbenim načrtom, ki ga je učiteljski zbor potrdil v mesecu februarju 2025. Pri izvedbi smo upoštevali navodila RIC-a in Zavoda za šolstvo. Učencem s posebnimi potrebami smo omogočili prilagoditve v skladu z navodili za prilagojeno izvajanje.

V letošnjem šolskem letu je bil NPZ v 3. razredu obvezen za vse učence. Preverjanja pri slovenščini se je udeležilo 23 od 24 učencev, pri matematiki pa 22 od 24 učencev. V 6. razredu se je preverjanja pri matematiki udeležilo 19 od 23 učencev, pri slovenščini 20 od 23 učencev in pri angleščini prav tako 20 učencev. Preverjanja pri slovenščini se je udeležilo 24 učencev 9. razreda, eden učenec je bil upravičeno odsoten, pri matematiki je bilo prisotnih vseh 25 učencev, preverjanja pri biologiji pa se je udeležilo 23 od 25 učencev.

Izvedba preizkusov je potekala brez organizacijskih težav. Večina učencev je preverjanje opravila brez večjih stresnih situacij. Nacionalno preverjanje znanje je za letošnje devetošolce prvič štelo kot eno od meril pri vpisu v srednje šole z omejitvijo vpisa. Učenci, ki niso opravljali preizkusa pri matematiki in slovenščini, so za to imeli opravičljive razloge, o čemer so starši šolo pravočasno obvestili.

Spremljava doseganja zastavljenih ciljev

Analiza preverjanja je bila narejena po predmetih in oddelkih, starši so si lahko rezultate ogledali na spletu. Narejena je bila temeljita analiza dosežkov po aktivih in v učiteljskem zboru, ki nam pove, kje so primanjkljaji in kje odlični rezultati. Rezultati preverjanja so tudi podlaga za izboljšave poučevanja in učenja.

Cilje, ki smo si jih zastavili v začetku šolskega leta, smo spremljali pri pouku. Posebej smo bili pozorni na motivacijo za samostojno učenje, pridobivanju lastnih izobraževalnih izkušenj, vrednotenju učenja in spremljanju lastnega napredka pri učencih ter krepitvi in spremljanju odnosov med učenci in učitelji. Po končanih dejavnostih smo se z učenci pogovorili in izvedli evalvacijo.

3. REZULTATI SAMOEVALVACIJE ANALIZA PODATKOV

V razredu so različni učenci z različnimi zmožnostmi, zato je tudi rezultat posameznikov različen. Nekateri učenci se reševanja NPZ lotevajo površno, ker ne prinašajo negativnih posledic za končni uspeh. To se je v letošnjem šolskem letu spremenilo za devetošolce, saj so rezultati NPZ pri matematiki in slovenščini prinašali točke za vpis v srednje šole z omejitvijo vpisa. Opažamo tudi, da je bralna pismenost učencev v povprečju šibka, kar vpliva na slabše razumevanje nalog in posledično slabše reševanje.

3.1. Doseganje načrtovanih ciljev

Učenci v **3. razredu** so na NPZ dosegli naslednji rezultat:

SLJ - 47 % (državno povprečje 49 %),

MAT - 61 % (državno povprečje 56 %).

Učenci v **6. razredu** so na NPZ dosegli naslednji rezultat:

SLJ - 36 % (državno povprečje 48,3 %),

MAT - 42,6 % (državno povprečje 52,4 %),

TJA - 54,3 % (državno povprečje 60,9 %).

Učenci v **9. razredu** so na NPZ dosegli naslednji rezultat:

SLJ - 65,2 % (državno povprečje 62,6 %),

MAT - 65,4 % (državno povprečje 52,8 %),

BIO - 46,3 % (državno povprečje 46,6 %).

3.2. Primerjava z rezultati na ravni države Republike Slovenije

Učenci **3. razreda** so pri slovenščini dosegli z 2 % nižji rezultat od slovenskega povprečja, pri matematiki pa za 5 % višjega.

Učenci **6. razreda** so pri vseh treh predmetih dosegli povprečni rezultat, ki je nižji od slovenskega povprečja. Najbolj odstopa pri slovenščini, najmanj pa pri angleščini.

Učenci **9. razreda** so v povprečju pri slovenščini dosegli rezultat, ki je višji od slovenskega povprečja, prav tako pri matematiki, pri biologiji pa je povprečni rezultat naših devetošolcev skoraj enak slovenskemu povprečju in se razlikuje le za 0,3 %.

4. USMERITVE IN PREDLOGI ZA IZBOLJŠANJE

V prihodnje je smiselno pri pouku **slovenščine** v **3. razredu** ohraniti podoben način dela, ob tem pa še več časa nameniti branju, interpretaciji neumestnostih besedil ter pisanju besedil. Spodbujati je potrebno natančno branje besedil različnih vrst z različnimi strategijami, uvajati vprašanja višjih miselnih ravni, oblikovati naloge, ki zahtevajo razlago odgovora, učence sistematično učiti sestavljanja različnih besedilnih vrst, s poudarkom na obliki in sestavi besedila ter smiselni povezanosti povedi, učence spodbujati k preverjanju in popravljanju lastnega besedila, vaditi natančno prepisovanje in zaznavanje napak (pravopisna pravila) in uvajati naloge z napakami, pri katerih učenci analizirajo, kaj je prav in narobe.

Pouk **matematike** v **3. razredu** naj ostane razgiban in obogaten z miselnimi nalogami ter možnostmi sodelovanja na različnih tekmovanjih, saj nekateri učenci izkazujejo nadpovprečne zmožnosti na tem področju. Pokazale so se tudi nekatere pomanjkljivosti v doseženem znanju, priporočamo, da se v prihodnje pri obravnavi števil do 1000 uporabljajo različne predstavitve števil za boljše utrjevanje številske predstav (npr. številske premice), vključuje več problemsko zastavljenih matematičnih nalog z več možnimi rešitvami, vključujejo naloge, ki od učencev zahtevajo interpretacijo podatkov in njihovo uporabo v različnih situacijah.

Rezultati NPZ pri **matematiki** v **6. razredu** odražajo nižjo učno motivacijo učencev in slabše razvite učne navade, zato je potrebno v prihodnje pred obravnavo nove snovi ugotoviti predznanje učencev, obravnavati matematične postopke in veščine v povezavi z življenjskimi situacijami in s konkretnim materialom, sproti in na različne načine preverjati znanje in ugotavljati, kateri cilji še niso usvojeni v zadostni meri, učence spodbujati k sprotnemu učenju in rednem šolskem delu, vključiti več nalog bralnega tipa in nalog z razmislekom, delati v manjših skupinah.

Za izboljšanje znanja in rezultatov pri **slovenščini** v **6. razredu** je potrebno nameniti še več poudarka razvijanju bralne pismenosti, pri pouku obravnavati različna besedila in spodbujati redno (samostojno) branje. Temeljito je potrebno utrjevati slovnična pravila. Učence je potrebno spodbujati k tvorjenju krajših in daljših besedil. Zaradi bolj učinkovite individualizacije in diferenciacije pouka naj pouk poteka v manjših skupinah.

Za nadaljnje delo pri **angleščini** v **6. razredu** predlagamo, da učenci pogosto rešujejo različne tipe nalog bralnega razumevanja različnih vrst umetnostnih in neumetnostnih besedil, je večji poudarek na obsežnejših besedilih in bralnem razumevanju z dodanimi konkretnimi navodili za reševanje tovrstnih nalog, rešujejo več nalog pisnega sporočanja s poudarkom na zapisu in jezikovni pravilnosti s sprotnim podajanjem povratnih informacij,

poudarjamo pomembnost rednega dela in sprotnega učenja, redno preverjamo znanje, utrjujemo besedišče skozi celo šolsko leto in poudarjamo rabo besedišča v sobesedilu.

Glede na rezultate učencev pri preverjanju iz **slovenščine v 9. razredu** ugotavljamo, da je potrebno na celi vertikali še vedno poudarjati pomembnost branja in branja z razumevanjem. Pri tem je potrebno posebno pozornost nameniti fantom že od začetka izobraževanja (tako pri tehniki branja, kot tudi kasneje pri razumevanju in tvorjenju besedil), saj opažamo pomembne razlike med dosežki deklet in fantov na tem področju. V 2. triadi je pomembno nadaljevati s pisanjem tvorbnih besedil in jih ocenjevati na način kot pri NPZ. Opažamo pomanjkanje kritičnega mišljenja pri učencih, zato je potrebno več časa nameniti pisanju prostih spisov in razmišljanj, kjer učence spodbujamo k izražanju svojega mnenja in s tem učimo tudi sklepanja, utemeljevanja in povezovanja.

Delo pri **matematiki v 9. razredu** bo še naprej potekalo v dveh heterogenih skupinah. Ob tem se bodo upoštevale naslednje smernice: . diferenciranje šolskih in domačih nalog, spremljanje domačega dela in napredka pri usvajanju nove snovi, spodbujanje motivacije učencev z nagrajevanjem, preverjanje in ocenjevanje znanja po krajših sklopih, povezovanje nove snovi z že usvojeno, spodbujanje računanja na pamet, kjer je možno delo brez kalkulatorja, poudarek bo na enačbah in izrazih s spremenljivkami, priprave na NPZ bodo intenzivneje potekale v mesecu februarju.

Pri **biologiji v 9. razredu** priporočamo pozorno spremljanje učencev in njihovega napredka pri usvajanju nove snovi. Učenje naj poteka z porabo primarnih in sekundarnih virov, čim bolj v povezavi s konkretnimi primeri iz vsakdanjega življenja, saj si učenci tako več zapomnijo. Znanje naj se preverja in ocenjuje sprotno po krajših sklopih.

5. ZAKLJUČEK

V 3. razredu so učenci pri matematiki presegli državno povprečje, kar kaže na dobro razvite osnovne matematične predstave in spretnosti, slabši dosežki pri slovenščini pa opozarjajo na potrebo po nadaljnji krepitvi bralne pismenosti in natančnega razumevanja besedil. Rezultati 6. razreda so pri slovenščini in matematiki ostali pod državnim povprečjem, pri čemer je prišlo do izrazitega razkoraka med dekleti in fanti, še posebej pri slovenščini. To nakazuje na pomembnost zgodnjega sistematičnega spodbujanja branja in pisanja in na krepitev učnih navad in odgovornosti do šolskega dela. Pri angleščini so kljub rahlemu zaostanku za državo učenci pokazali dobro znanje, zlasti tisti, ki redno berejo in se učijo sproti. V 9. razredu so učenci pri slovenščini presegli državno povprečje, pa tudi tako pri matematiki, pri biologiji pa so

dosegli rezultate primerljive z državnim povprečjem. Pri slovenščini v 9. razredu prav tako opazamo izrazite razlike med spoloma, saj so fantje praviloma dosegali nižje rezultate od deklet.

Opažamo, da je slaba bralna pismenost eden izmed ključnih dejavnikov pri slabšem reševanju nalog, zato je treba branju namenjati zelo veliko pozornosti skozi celo osnovnošolsko vertikalno. Ključno je, da učenci usvojijo bralno tehniko, nato pa utrjujejo še poglobljeno in natančno bralno razumevanje na vseh predmetnih področjih. Pri učencih je potrebno v večji meri spodbujati tvorjenje jezikovno pravilnih povedi in zaokroženih besedil.

V razredih je veliko učencev s splošnimi in specifičnimi težavami pa tudi takih, ki so manj motivirani za šolsko in domače delo. Nekateri učenci se ne učijo sproti in ne opravljajo redno svojih obveznosti, zato njihovo znanje ni dovolj utrjeno, to se odraža v nizkih (podpovprečnih) rezultatih pri nekaterih predmetih. Učenci, ki se skozi vsa leta trudijo in redno opravljajo vse svoje obveznosti, tudi na nacionalnih preverjanjih znanja dosegajo visoke rezultate. Pomembno je, da se v prihodnje še naprej znanje sproti in redno ponavlja in utrjuje, nova snov naj se povezuje z že obravnavano, znanje pa se naj sproti preverja in ocenjuje.

Viri in literatura:

- »Kaj je samoevalvacija«. Pridobljeno (17. 9. 2025) s strani: http://www.ipsos.si/VodenjeVIZ_SE_kaj_je_samoevalvacija.html
- Ministrstvo za izobraževanje. »Nacionalno preverjanje znanja«. Pridobljeno (17. 9. 2025). s strani: <https://www.gov.si teme/nacionalno-preverjanje-znanja/>